

skem jeziku pisane, za odmero odstotnega davka brez vse overe sprejemati.

V Ljubljani 6. marca 1862.

C. k. finančni svetovavec in okrajni finančni vodja:
Mihael Lamberger.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. (Iz državnega zbora) nimamo od preteč. tedna nič povedati, ker je več dni praznoval. Toliko pridniši pa so odbori, ki pretresajo dnarne zadeve in jih pripravljajo za posvet državnemu zboru. Sliši se, da so eni odseki že večidel svoje reči tako deleč dognali, da se posvetujejo, kako naj bi se dnarne zadeve skupščini državnega zbora predlagale. Brž ko ne bojo odbori enega razložnika izvolili za državne stroške, enega za dohodke, enega pa za bilancijo in državni dolg. Marsiktera huda pravda je bila že v odborovih sejah, katerih se udeležujejo tudi ministri. Kmali bomo tedaj slišali, kako so odbori sprejeli ministerske predloge in kaj bojo nasvetovali državnemu zboru, da se država izvije iz hudih zadreg, za ktere je brez števila svetovavcov, pa se dozdej še ni slišalo od pravega pomočnika. Da se je tedaj pozornost naša pretekli teden odvrnila od državnega zbora, kateri praznuje, in se obrnila na Laško, Francozko in Prusko, kjer so se nenadoma važne reči sprožile, ni čuda. Pa mi Dunajčanje smo lahke krvi in homatije sveta nas ne brigajo globoko. To vam je kazal naš pustni čas. Dunaj po eni plati vès v vodi, kakor „Danica“ pravi, in sila in revšina, da se ne dá izreči, — po drugi polovici pa vès židane volje, kakor da bi po celem svetu rožice cvetele. Svet se malo za to meni, da mu Damoklov meč nad glavo visi. Pravijo, da so o Noetovem času ljudje tudi tako rajali. Kaj pa potlej?

— V seji državnega zbora, ki je bila predvčeranjim (10. t. m.), je gosp. minister Lasser zboru naznanil, da so cesar potrdili osnovo nove občinske (srenjske) postave in ministerstvu sporočili, naj poskrbi, da se izpelje osnova. Deželni zbori vsake v državnem zboru nadomestovane dežele bojo po tej osnovi vsak za svojo deželo ustanovili postavo, po kateri se bojo napravile nove županije.

— Presvitli cesar so se 8. dné t. m. zjutraj ob osmih k svoji ženi v Benedke podali; kako dolgo bojo ondi ostali, še ni znano.

— Časnik „Tribune“ pravi, da dr. Hein bo vendar le minister pravosodja, za ktereja je že zdavnej izvoljen, pa bode še le razglašen, kadar bo državni zbor končan, ker brez „izvoljenega“ predsednika vendar-le skupščine državnega zbora ne morejo biti.

— Ministerstvo kupčijstva je dovolilo, da se na postajah dunajsko-tržaške železnice za poskušnjo smejo z zvonomi tiste znamenja vozovlakom dajati, ki se zdaj dajejo s korbami in drugimi vidljivimi znamenji.

Hrvaško. Iz Zagreba. Naša dvorna kancelija bo imela 1 dvornega kancelarja, 1 namestnika, 3 dvorne svetovavce, 3 dvorne tajnike, 3 dvorne konceptiste, 1 inženirja, 1 računskega oficijala, 1 vodja pomočnih uradnih, 3 oficijale, 4 kanceliste, 1 vratarja, 2 kancelijska služabnika, 2 uradna posla. Plača vseh bo znašala 46.990 gold., stanovina za nje pa še 6942 gold.

— Po razglasu vodstva železnice je sedaj gotovo, da železnica od Zidanega mosta v Zagreb in Sisek se bo odprla že prve dni mesca julija (malega srpana), in ne še le mesca septembra ali oktobra, kakor smo dozdej mislili. To nam je vesela novica.

— Iz Karlovca 7. marca. Danes, prvokrat kar svet stoji, smo vidili priti k nam parobrod — z imenom „Napredak“. To je bilo veselje nepopisljivo, ko je sopár, ki po železnici goni vozove, nam po vodi (Kolpi) iz Siska pritiral prvo ladjo z žitom (8500 vagánov) obloženo. V 16 urah je brez vse overe iz Siska pripihal parobrod k nam.

Lastnika sta mu Forović in Stojić. — „Glasonoša“ pozdravlja prihod „Napredka“ med drugim s temi besedami: „U koliko je jučerašnji dan svakako znamenit za naš grad, u toliko smo već sada uvjereni, da nam ova, skoro pokusna plovitba povuče za sobom i drugih, do sada možda plašljivih paroplavah. Za sada napokon od srca velimo u ime Karlovčanah: „Živili: Forović i Stojić kao vlasnici Napredka; i živio njihov kapetan Častnik!“ Parobrod „Napredak“ gradjen je u Lincu na brodišću vlog gosp. Jos. Majera, i stoji 70.000 for. a. v. Isti gosp. Majer, koji se je svojim vještinom, svojim bistrim trgovačkim umom iz prostog dunavskog ladjara popeo na stepen taj, da sada 8 takovih parobrodah svojom svojinom zove, ima velike zasluge za parobrodarstvo na Dunaji, Kupi i Savi, jer on je bio prvi, koji je dunavskom par. društvu konkurenciju pravio, i ostalim poduzetnikom oči otvorio. Sada se kod njega radi propeler „Sloga“ za gosp. Forovića, kojeg ćemo, ako Bog i sreća dade, još ove godine u Karlovcu pozdraviti“.

Dalmacija. Iz Zadra se piše v „Ost u. West“, da se laška stranka zlo napenja, da bi se napravila tukaj akademija pravoznanstva, v kateri bi se učili vsi nauki v laškem jeziku. Ker pa ta akademija nima nobenega drugzega namena, kakor da bi italijanščina se širila v škodo narodnemu slovanskemu jeziku, in bi potem akademija v Zagrebu, pa tudi vseučilišče v Gradcu in na Dunaji škodo trpelo, se terdno nadjamo, da se zaderska akademija ne bo ne na državne, ne na deželne stroške napravila.

Česko. Občni državljanski zakonik avstrijs. cesarstva ali bukve občnih državljanskih postav (bürgerl. Gesetzbuch), ki jih je profesor Šembera prestavil v česki jezik, so začeli naši kmetje prav pridno brati. „Veliko veselje — pravi „Hlas“ — nam je viditi, da tudi ljudje kmetiškega stanú nočejo zaostajati za drugimi stanovi in da se podučujejo tudi v tem, kar postave govorijo o pravicah vsakega človeka“. (Mi dostavljamo temu oznanilo to, da tudi mi Slovenci imamo lepo prestavo teh postav, ki naj jih vsak omikan človek pozna, in nam jih je za naše slovstvo mnogozasluženi gospod Cigale po ministerskem ukazu že leta 1853 tako izvrstno pod imenom „Občni državljanski zakonik“ prestavil. Dobivajo se, če ne drugod, saj pri bukvarju Lerher-ju v Ljubljani. Menda je ne bomo napak rekli, ako rečemo, da tudi pri nas je že več umnih mož kmetiškega stanú si to potrebno knjigo kupilo, pa se nadjamo, da jo bomo našli v kratkem v hiši vsakega premožnejega in umnega gospodarja).

— Iz Budejevic naznanjajo „Narod. Listy“, da 14 občin (srenj) je svojega ljubljenešega škofa J. V. Jirsik-a in spoštovane gospode: dr. Palackega, dr. L. Rieger-a in dr. Brauner-a za svoje častne srenjčane sprejelo in jim v posebnih pismih zahvalo in popolno zaupanje izreklo zato, da tako krepko branijo česki slovanski narod. Ako od ene strani častí tako priznanje imenovane narodne možake, častí pa od druge strani tudi srenje, ki spoznavajo, da kdor se za pravice naroda svojega poteguje, mu je velik dobrotnik.

Ogersko. Iz Pešta. Kaj bo z našo prihodnostjo, ali bo deželni zbor spet kmali sklican ali ne, ali prejšnji ali nov, vse to danes tako malo vemo, kakor takrat, ko je bil deželni zbor razpuščen. Govori se, da bo erdeljski deželni pozvan, naj voli poslance v državni zbor na Dunaj; ravno tako nek tudi hrvaško-slavonski zbor. Al vse to je menda le prazna govorica.

— Velika nadloga, ki je dosihmal pobrala naši deželi 9355 goved, hvala Bogú! že odjenjuje; le še 114 goved je bilo prve dni tega mesca v 4 županijah bolnih. Zbolelo je za govejo kugo (devetogubnico) pri nas na Ogerskem v vsem skupaj 15.057 goved, poginilo jih je 9200, pobili so jih 155, ozdravilo se jih je le 5626. Ker je ta kuga, ki se je zatrosila tudi na Česko, Marsko in doljno Avstrijo, v teh deželah čisto potihnila, je c. kr. deželno poglavarstvo

česko preklicalo postavo, ki jo je za obrambo te kuge razglasilo 7. nov. 1861.

Laško. Iz Turina. Ker je minister Ricasoli vidil, da ni ne kralju ne večini ljudstva po volji, se je odpovedal svoji službi, in kralj je brž sprejel to odpoved, pa Ratazzi-a poklical, naj on osnuje novo ministerstvo; 4. dne t. m. je bilo novo ministerstvo že večidel gotovo. Kako se bojo sedaj obrnile laške zadeve? — to vprašanje gré po celem svetu. Ratazzi je ljubljeneec kraljev, narod ga ceni, Garibaldi mu je velik prijatelj, in Napoleonu je po volji. Iz tega se dá že dosti posneti politika novega ministerstva, katero pa ne obstoji iz posebno glasovitih oseb. Garibaldi je bil brž v Turinu, ko je slišal, da je Ratazzi minister. Pravijo, da kralj sam je poklical Garibaldi-ta v Turin in da mu je Garibaldi obljubil, da ne bo nič počel, kar bi utegnilo vlado v kako zadrego spraviti z unanjimi vladami. V državnem zboru 8. dne t. m. se je spovedal Ratazzi v imenu svojega ministra med drugim tako-le: „Naša naloga bode dosihmal razdeljene dežele našega kraljestva urediti in zediniti, tiste laške dežele pa osvoboditi, ki še ne spadajo pod naše kraljestvo. Francozom ne bomo nikoli pozabili, da so nam toliko na noge pripomogli; tudi Angleži so bili vedno naši prijatli; prijaznost drugih narodov si bomo pridobili z modrim obnašanjem itd.“ — Garibaldi in Mazzini odgovarjata v svojih pismih vedno enoglasno, da vsak Italijan naj se oskrbi z orožjem.

— Iz Rima. 28. svečana je 2000 francozkih vojakov obsedlo korso, da so ubranili za ta dan napovedano demonstracijo. Drugi dan se je pustovanje začelo; na korsu je bilo vse mirno. Rimska policija je več oseb zaprla, in tako je pretekel pust brez nepokoja. — Cesar avstrijski Franc Jožef je daroval sv. očetu dragoceno mašno obleko.

Francozko. Iz Pariza. Pri nas veje nekaka čudna sapa. Ne govorimo o tem, da je princ Napoleon unidan toliko v slavo revolucije govoril, ker gotovo ni govoril, da bi cesar ne bil tega vedil; al da se je senat (starešinstvo) tako uprl predlogu cesarjevemu, ki je hotel generalu Montaubanu za male njegove zasluge v kitajski vojski veliko letno plačo nakloniti, da se je mogel cesar umakniti s svojim predlogom, to je čudo, ki ga še nismo doživeli; sedaj je pa tudi državni zbor nekako predrzniše postopati začel. Vse kaže, da se nekaj na Francozkem kuha, ker se nek tudi skrivne puntarske družbe od dné do dné množijo. Pustni torek je vendar mirno pretekel; vlada se je ta dan, ko je celo mesto na nogah bilo zavoljo debelega pustnega vola, ki so ga okoli vozili, posebno kakega nepokoja bala, zato je nek 1100 preoblečenih in našemenih policajev vola spremljevalo. Pravijo, da so poslednje dni čez 100 glasovitih oseb republikanske stranke v Parizu in po deželi zaprli.

Prusko. Iz Berlina piše „Berl. Allg. Zeit.“, da je 9. t. m. vse ministerstvo odstopilo in da se poslanci bojijo, da ne bi kralj državnega zbora razpustil; nekteri pa mislijo, da bo zbor za nekoliko časa odložen. Ktere nove ministre si bo kralj izvolil, še ni znano; naj pa sklene kralj kar koli hoče, to je gotovo — pravijo — da novo ministerstvo bo le tadaj na trdnih nogah stalo, ako bo mogel kralj zbornico gosposko odstraniti in res svobodno vladarstvo vpeljati. Na kako silno prekucijo noben Prus ne misli; zato se je vse čudilo in nobeden zapopasti ni mogel kaj more to biti, da je vlada perve dni tega mesca vojakom take ukaze dala, kakor da bi se bilo vsaki hip hudega punta bati, in da celó kanone so že bile pripravljene. Res, da se je 3. t. m. zbralo v Krollovi dvorani kakih 2000 udov narodne družbe; al nobeden ni zinil o kaki siloviti prekucii, z nadušnim klicom „živila Prusija!“ „živila Nemčija!“ se je zbor razšel.

Turško. Iz Bosne. Sliši se, da blizo Sarajeva misli turška vlada sklicati veliko narodno skupščino, v kateri

naj se snidejo vsi hišni očetje in starešini iz mest in kmetov, kristjani in turki, da se posvetujejo o hat-humajumu in še o nekem drugem sultanovem ukazu. Kristjanom se obetajo velike pravice proti temu, da ohranijo mir v Bosni. — „Turška obljuba, pa nobena obljuba“ — to že vé vsak kristjan na Turškem.

Grško. Iz Aten 1. marca. Puntarji so pismo izročili poslancom ruske, angleške in francozke vlade, v katerem jim razkladajo stan na Grškem; pomilostenje, ki jim ga je vlada ponudila, so zavergli; Nauplio utrjajo.

Narodna čitavnica v Celji.

Na sv. Jožefa dan, to je 19. t. m., zvečer ob šestih, bode velika skupščina v stanovališču čitavničnem, v kateri se bodo volili novi, to je, stalni odborniki. Ker je velike važnosti, da se izvoli odbor v duhu narodnem, vabimo častite družtvenike posebno iz dežele, da se vsak udeleži le-te prve skupščine. — Po volitvi bode pa mala beseda. Poskrbeli bomo, da se bode postreglo tudi z dobro jedjo in pijačo.

V Celju dné 9. marca 1862.

Začasni odbor narodne čitavnice.

Listnica vredništva. Gosp. Pl. v B: Na vprašanje Vaše Vam more gosp. M-n v Zag. odgovoriti. — Gosp. Jak. dr. V. pri sv. M: Nismo prejeli. — Gosp. Jak. Vol. v B: Hvala lepa za poslano; vse dobro došlo! Gosp. C-r nam iz Trsta še ni poslal, kar ste nam naznanili; tudi ono nam bo drago. — Gosp. Jak. Menc. v G: Ceno murb naznanja „Oglasnik“; zastran rokopisa vrtnarskega Vam bomo kmali odgovorili. Hvala Vam za lepo prizadevanje o sadjo- in murvoreji. — Gosp. Fr. Čarm. v C: Pri gosp. grofu Barbo v Rakovniku na Dolensk. se utegne še dobrega semena dobiti.

Žitna cena

v Ljubljani 10. marca 1862.

Vagán (Metzen) v novem dnarji: pšenice domače 6 fl. 34. — banaške 6 fl. 9. — turšice 4 fl. 53. — sorsice 5 fl. 5. — rež 4 fl. 48. — ječmena 3 fl. 51. — prosa 4 fl. 20. — ajde 3 fl. 86. — oves 2 fl. 43.

Kursi na Dunaji

11. marca 1862.

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila.	Druge obligacije z lotrijami.
5% obligacije od leta 1859	Kreditni lozi po g. 100 . g. 129.40
v novem dnar. po 100 g. g. 65.40	4½% Teržaški lozi po 100 „ 126.50
5% nar. posojilo odl. 1854 „ 84.10	5% Donavsko-parabrod-
5% metalike 70.25	ski po g. 100 . . . . . 99.75
4½% „ 61.50	Knez Esterhazy. po g. 40 „ 99.50
4% „ 54.75	Knez Salmovi po g. 40 „ 39.25
3% „ 41.25	Knez Palfyovi po g. 40 „ 39.—
2½% „ 35.50	Knez Claryovi po g. 40 „ 37.25
1% „ . . . . . 14.—	Knez St. Genoisovi po g. 40 „ 37.25
Obligacije zemlišn. odkupa.	Knez Windischgrätz. po g. 20 „ 22.50
(po 100 gold.)	Grof Waldsteinovi po g. 20 „ 25.—
5% doljno - avstrijske g. 88.50	Grof Keglevičevi po g. 10 „ 16.75
5% ogerske. . . . . 71.—	Budimski . . . po g. 40 „ 38.65
5% horvaške in slavonske „ 69.25	Denarji.
5% krajske, štajarske,	Cesarske krone . . . . g. 19.—
koroške, istrijske „ 87.—	Cesarski cekini . . . . „ 6.54
Deržavni zajemi z lotrijami.	Napoleondori 20 (frankov) „ 10.99
Zajem od leta 1860 . . . . . 92.60	Souvraindori 19.25
„ „ „ 1860 petink. „ 96.75	Ruski imperiali 11.26
„ „ „ 1839 . . . . . 139.50	Pruski Fridrikdori 11.58
„ „ „ 1839 petink. „ 137.—	Angleški souvraindori 13.80
5% narodni od leta 1854 „ 91.50	Louisedori (nemški) . . . . . —.—
Dohodkine oblig. iz Komo „ 16.50	Srebro (azijo) 36.35